च। देवं वन्दे देवे रमे वा द्वितीयान्तात् सप्तम्यन्तात् वा देवशब्दात् त्रा। ३वन्दनादिकर्मणि देवे ४रमणविषये देवे च "देवत्रा यन्तमवसे" यजु०६।२० "देवान् प्रति वन्तं गच्छन्तम्" वेददी०उक्ते ५देवतां प्रतीत्यर्थे च "ता देवीर्देव त्रेयं यज्ञं नयत" यजु० ६।३४ देवान् त्रायते त्रा—क। ६देवरक्षके त्रि० "देव एव सविता श्रपयति वर्षिष्ठेऽधिनाक इति देवत्रो एतदाह" शत०ब्रा० १।२।२।१४

देवदण्ड स्त्री देवात् मेघात् दण्डो यस्याः। नागबलायां राजनि०।

देवदत्त पु० देवा एनं देयासुः संज्ञायां क्त। संज्ञाशब्दप्रतिपाद्ये १नरभेदे "ब्राह्मणार्थो यथा नास्ति कश्चित् ब्राह्मण कम्बले। देवदत्तादयो वाक्ये तथैव स्युर्निरर्थकाः" हरिः ३त०।२देवेन दत्ते त्रि० "देवदत्तां पतिर्भार्य्यां विन्दते नेच्छयात्मनः। तां साध्वीं बिभृयान्नित्यम् देवानां प्रियमाचरन्" मनुः "मगोऽर्यमा सविता पुरन्ध्रिर्मही वोढुर्गार्हपत्याय देवाः" इत्यादि मन्त्रलिङ्गात् या देवदत्ता भार्य्या तां पतिर्लभते न तु स्वेच्छया तां सतीं देवानां प्रियं कुर्वन् बिभृयात्" कुल्लू० ३बुद्धानुजे पु० त्रिका० ४अर्जुनशङ्खे शब्दार्थकल्पतरुः। "पाञ्चजन्यं हृषीकेशो देवदत्तं धनञ्जयः" गीता। ५देहस्थे जृम्भणकरे वायुभेदे "विजृम्भणे देवदत्तः शुद्धस्फटिकसन्निभः" शारदातिलकटीकायां राघवभट्टधृतवाक्यम्। देवाय दत्तम्। ६देवार्थोत्सृष्टे ग्रामादौ त्रि०।

देवदत्तक पु० देवदत्तो मुख्य एषाम् "स एषां ग्रामणीः" पा०कन्। १देवदत्तप्रधानकेषु ब०व०अनुकम्पितो देवदत्तः। बह्वचो मनुष्यनाम्नष्ठज् वा घनिलञ्च" पा० ठच् घन् इलच् पक्षे कन्। २अनुकम्पिते देवदत्ते "ठाजादावूर्द्ध्वं द्वितीयादचः" पा० द्वितीयादचः परं सर्वं लुप्यते इति देविक देविथ देविल इति रूपत्रयं तत्रार्थे तेषामजादित्वात् कनस्तु तदभावात् न लोपः। "अजादौ च विभाषा लोपोवक्तव्यः" वा० देवक इत्यपि तत्रार्थे "लोपः पूर्वपदस्य च" वा० दत्तिक दत्तिल दत्तिय दत्तक इत्येतेऽपि तत्रार्थे।

देवदत्ताग्रज पु० ६त०। बुद्धे त्रिका०।

देवदर्श त्रि० देवं पश्यति दृश—अण् उप०स०। १देवतादर्शके देवं दृष्ट्वेत्यर्थे णमुल्। देवदर्शम् देवं दृष्ट्वेत्यर्थे अव्यय०

देवदर्शन त्रि०देवं पश्यति दृश—ण्वुल्। १देवदर्शके २ऋषिभेदे पु०तेन प्रोक्तमधीयते शौनका० णिनि। दैवदर्शनिन् तत्प्रोक्ताध्यायिषु ब०व०दृश—भावे ल्युट् ६त०। ३देवताना दर्शने न०।

देवदानी स्त्री देवानामिव दानं शुद्धिरस्याः दैप्—शोधे भावे ल्युट् गौरा० ङीष्। हस्तिघोषलतायां रत्नमा०।

देवदारु न० देवानां दारु तत्प्रियं काष्ठं चन्दनमस्य। स्वनामख्याते वृक्षभेदे अमरः। अस्य पुंस्त्वमपि "अमुं पुरः पश्यसि देवदारुम्" रघुः "पारिजातान् कोविदारान् देवदारुद्रुमांस्तथा" भा०व० १५८अ०। "वोढा मुहुः कम्पितदेवदारुः" कुमा० "देवदारु लघु स्निग्धं तिक्तोष्णं कटुपाकि च। विबन्धाध्मानशोथामतन्द्राहिक्काज्वरास्रजित्। प्रमेहपीनसश्लेष्मश्वासकण्डूसमीरनुत्" भावप्र०।

देवदालिका स्त्री देवदालीव कायति इवार्थे कन् केऽणो ह्रस्वः। महाकालवृक्षे राजनि०।

देवदाली स्त्री देवेन मेघशब्देन दालोदलनमस्या गौरा० ङीष्। (घघरवेल) ख्याते लताभेदे "देवदाली रसे तिक्ता कफार्शःशोफपाण्डुताः। नाशयेद् वमनी तिक्ता क्षयहिक्काकृमिज्वरान्। शीता परा खरस्पर्शा विषघ्नी गरनाशनी" भावप्र०। देवदालीफलं तिक्तं कृमिश्लेष्म विनाशनम्। स्रंसनं गुल्मशूलघ्नमर्शोघ्नं वातजित् परम्। देवदालीदलं तक्रे स्वेदितं खण्डितं भृशम्। वेसवारयुते साज्ये भर्जितं हिङ्गुना दृढम्" तत्रैव।

देवदास पु० ६त०। देवानां दासे स्त्रियां ङीप्।

देवदासी स्त्री देवमिन्द्रियं दास्नोति दास—बधे अण्। १वनबीजपूरके राजनि०। देवाय क्रीड़ायै दासीव। २वेश्यायाञ्च शब्दार्थकल्प०। ६त०। ३देवानां परिचारिकायाम्।

देवदीप पु० देवार्थो दीपः। १देवार्थे दीपे देवं दीप्तशीलमालोकसंयुक्तं दीपयति दीप—णिच्—अण् उप० स०। २लोचने शब्दरत्ना०।

देवदुन्दुभि पु० देवानां दुन्दुभिरिव हर्षप्रदत्वात्। १रक्ततुलस्याम्। ६त०। २देवढक्कायाम् रत्नमा०। "देवदुन्दुभयो नेदुर्ननृतुश्चाप्सरोगणाः" भूरिप्रयोगः।

देवदूती स्त्री देवा इन्द्रियाणि दूयन्ते खिद्यन्तेऽनया दू—क्तिच् ङीप्। वनबीजपूरके राजनि०।

देवदेव पु० देवेषु मध्ये दीव्यति दिव—अच्। १महादेवे "अयाचितारं न हि देवदेवमद्रिः सुतां ग्राहयितुं शशाक" कुमा० २ब्रह्मणि च शब्दरत्ना० देवानां देवः स्वामी ३विष्णौ। "द्रौपद्याः सङ्कटं ज्ञात्वा देवदेवो